

Út nyilvántartási száma:

3. sz. melléklet

Ikt. szám:

Kapják: érintett igazgató
NKKO

Utazási jelentés

Delegáció/ munkacsoport tagjai:		
Név	Beosztás	munkahely
Gazdag Tiborné	feldolgozó könyvtáros, ISSN NK ig.	Magyar ISSN Nemzeti Központ – Kötelesspéldány és Kiadványazonosító-kezelő Osztály, Gyűjteményszervezési Igazgatóság

Az utazás célja: részvétel a román nemzeti könyvtár által megrendezett alábbi üléseken: <i>10th Meeting of the VIRTUA Client Users' Group = A VIRTUA Kliens Felhasználói Kör 10. Ülése</i> <i>ISSN Open Session = ISSN – Nyílt Ülés</i> <i>ISSN Review Group Meeting = az ISSN Revíziós Bizottság Ülése</i> <i>38th Meeting of Directors of ISSN Centres = Az ISSN Központok Igazgatóinak 38. Ülése</i>
Helyszín(ek): Biblioteca Națională a României, Bd. Unirii, nr. 22, sector 3, cod 030833, București, Romania
Időtartam: 2013. október 21-25.

Résztevői kör/fogadó fél/tárgyalópartnerek (elérhetőséggel):			
Név	beosztás	munkahely	elérhetőség
Teodora Ușurelu	ISSN NK ig.	Centrul Român ISSN Biblioteca Națională a României Bd. Unirii, nr. 22, sect. 3 cod 030833, București, Romania	<i>issn@bibnat.ro</i> <i>teodora.usurelu@bibnat.ro</i> tel.: +(40) 21 311 2635 fax: +(40) 21 312 4990
Françoise Pellé	ISSN IC igazgató	Centre International de l'ISSN 45 rue de Turbigo, 75003 Paris, France	<i>pelle@issn.org</i> tel.: +(33 1) 44 88 22 20 fax: (33 1) 40 26 32 43
Pierre Godefroy	IT manager	Centre International de l'ISSN 45 rue de Turbigo, 75003 Paris, France	<i>godefroy@issn.org</i> tel.: +(33 1) 44 88 22 20 fax: (33 1) 40 26 32 43
Francois-Xavier Pelegrin	Bibliographic Data Section	Centre International de l'ISSN 45 rue de Turbigo, 75003 Paris, France	<i>francois- xavier.pelegrin@issn.org</i> tel.: +(33 1) 44 88 22 20 fax: (33 1) 40 26 32 43

+ 34 ország ISSN központjának képviselői:

Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyiptom, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Írország, Japán, Kanada, Kenya, Kolumbia, Koreai Köztársaság, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Montenegro, Nagy-Britannia, Németország, Norvégia, Olaszország, Örményország, Spanyolország, Svédország, Szaúd-Arábia, Szerbia, Szlovákia, Törökország, Tunézia.

Téma:

Az ISSN hálózatba tartozó központok tevékenységének összehangolása mind az ügyintézés, mind a feldolgozás tekintetében; a közelmúltban bevezetett és a közeli jövőben várható fejlesztések és projektek ismertetése.

Az elhangzottak lényegi összefoglalása:

A megbeszélések és szavazások olyan, az ISSN közösség számára jelentős témákat érintettek, mint az ISSN Regiszter teljessége, lefedettsége, az alapvető online tudományos források („core resources”) feldolgozásának és azonosításának koordinálása, a blog formájában közzétett tudományos tartalmak beemelése az azonosítandó források körébe, a nyílt hozzáférésű online tudományos időszaki kiadványok leírása és kódolása az UNESCO által kezdeményezett ROAD projekt keretében, a megkérdőjelezhető online tudományos kiadók kezelése.

Az ISSN Nemzetközi Központ az utóbbi években a nagy elektronikus folyóirat-szolgáltató rendszerekből kigyűjtötte az ISSN-nel még nem rendelkező címeket, és a gyűjtéseket az érintett ISSN nemzeti központoknak továbbította feldolgozás céljából. A keresés mára mélyebb merítéssel történik (EBSCO, Swets, FirstSearch, The Keepers Registry, Crossref, Portico, Clockss, Lockss, DOAJ, OpenDOAR), így több forrás vár azonosításra. A projekt kezdete óta az ISSN számadás szabályai is változtak, és az azonosítandó dokumentumok köre bővült a *digitalizált* időszaki kiadványokkal, ami a hagyományos hordozón megjelent dokumentumok *retrospektív* feldolgozását is maga után vonja. Az elektronikus folyóiratok feldolgozására fókuszál a ROAD projekt is (*Directory of Open Access Scholarly Resources*), amely a nyílt hozzáférésű tudományos folyóiratok feldolgozását és ezzel elérésük támogatását tűzte ki célul. Az ISSN adatbázis megfelelő leíró tételeinek kódolását visszamenőleg az ISSN Nemzetközi Központ megoldja – a hálózat pedig ettől kezdve az egyezményes kódok használatával járul hozzá a projekt sikeréhez.

A távoli hozzáférésű folytatódó források feldolgozására vonatkozó útmutatások kidolgozása elkészült, és ezek magukba foglalják mind az egymást követő részegységekben közzétett időszaki kiadványokat, mind az integráló típusú forrásokat (adatbázisokat, szakmai és hír-portálokat). Új publikálási szokás a nyílt elérésű folyóiratok között a tudományos közlemények platform-szerű közzététele, ahol nem rendezik lapszámokba a cikkeket. (Az USA katalógizálói ezt a formai megoldást is időszaki kiadványnak tekintik.) Ugyancsak formai megoldásként értékelhető, és ISSN számmal ellátható a tudományos ismeretek megosztását szolgáló blog-szerű közzététel – a személyes blogok azonban továbbra is az ISSN számadás körén kívül esnek. Több elektronikus távoli hozzáférésű verzió/forma megléte esetén egyetlen ISSN azonosítót állapítunk meg; a leírás alapja a webes verzió (ha van ilyen), a további formátumokról a rekord egyéb adatai tájékoztatnak.

Az ISSN hálózatban elfogadott útmutatásoknak megfelelően, az online források számára előzetesen nem állapítunk meg ISSN azonosítószámot, csak a megjelenést, illetve közzétételt követően. Ezzel az eljárással, továbbá szükség esetén a közzétett impresszum- és szerkesztőségi adatok ellenőrzésével szeretné a hálózat a jövőben elkerülni az olyan online források azonosítását, amelyek mögött nem áll valódi, hiteles kiadói és/vagy intézményi háttér. A visszautasított ISSN-kérésekről – a tervezett online folyóiratok címét, a megkérdőjelezett online kiadók és az igényeket benyújtók nevét tekintve – az ISSN hálózaton belül is informálódni lehet.

Szó volt még sok más mellett az „ISSN Award” elnevezésű támogatásról, amelyet 6. alkalommal hirdetett meg az ISSN Nemzetközi Központ. A juttatásban minden központ csak egyszer részesülhet, megpályázásához az ISSN tevékenység terén valamilyen projekt-eredmény felmutatása szükséges. Ez alkalommal 4 jelentkező volt, ebből kettő felelt meg a pályázati követelményeknek. A nyertes Mauritius, januárban továbbképzést kap az IC-nél.

Tapasztalatok, szakmai haszon:

Közvetlen szakmai eredmény, hogy azonnal tudjuk alkalmazni a hálózat döntéseinek megfelelő bővebb adattartalom lehetőségeit az ISSN Regiszter számára készülő leírásainkban:

- A 008-as kódolt információs mezőben ezentúl alkalmazni kell a konferencia-kiadványok kódját a 29. karakterhelyen (legördülő listából kiválasztható).
- Az adatok transliterálása esetén eredeti írásrendszerben is meg kell adni – %880-as mezők generálásával – a kulscímet, a főcímet és a megjelenés adatsortját.
- A távoli hozzáférésű folytatódó dokumentumok adatbevitelében egy sor újítást fogadott el az ISSN hálózat. Hazatérve, a Virtua kliensben az online időszaki kiadványok leírásához használt rekordsablon módosításra került az elfogadott új mezők és kódok használatát segítő:
- %538 A hozzáférés módja: internet, mobil, e-olvasó (Kindle) stb.
(Alkalmazása több elektronikus formátum megléte esetén, melyeket egyetlen ISSN azonosít.)
- %588 A leírás forrása (pl. nyitó weboldal, PDF részegység stb.)
- %856 \$q Hozzáférhető formátumok felsorolása, pl.: HTML, AZW stb.
- %856 \$x Online nyílt hozzáférésű tudományos források kódolása: OA-J, OA-C, OA-R.
(A tudományos folyóiratok, konferencia-kiadványok és cikkadatbázisok kigyűjtéséhez.)
- %856 \$z Az online források leírásából a megadott URL eltávolítása helyett, ebben az almezőben kell jelezni (szövegesen és dátummal), ha a dokumentum elérése megszűnt.

További szakmai hozadék az ismeretszerzés az alábbi témákban:

- az RDA leírási szabvány használatának terjedése a nemzeti könyvtárakban;
- az FRBR modell alkalmazása időszaki kiadványokra (*PRESS00*);
- MARC-független katalogizálási modell kísérleti fejlesztése (*Bibframe*);
- az adatrekordok FRBR alapelvekre épülő grafikus megjelenítése;
- fazettás keresés és az ISSN adatbázisban fellelhető szakozási sémák fazettás tárgyszavakká történő átfordítása.

A szakmai találkozó a tájékozódás további forrásaként ráirányította a figyelmet az **ISSN newsletter** híreinek figyelemmel kísérésére. A szerkesztőség a nemzeti központoktól is várja a híreket. A hálózat központjai belső levelezőlistán kapják meg az aktuális lapszámokat, de a korábban megjelent hírlevelek az ISSN Nemzetközi Központ honlapján visszamenőleg is megtalálhatók:

<http://issn.org/2-24144-Back-issues-of-ISSN-newsletter.php>

Kapcsolatépítés:

A résztvevők teljes listája papíron sokszorosításra és szétosztásra került névvel és e-mail címekkel. A rendezvényen készült fotókat (köztük a hagyományos csoportképet is) a vendéglátók minden résztvevőnek CD-re másolva átadták, egy válogatást pedig az ISSN Nemzetközi Központ tett közzé Facebook-oldalán:

<https://www.facebook.com/ISSNInternationalCentre/>

A folyamatos kapcsolattartás és az együtt-haladás érdekében szükséges az ISSN hálózat évenkénti találkozójának látogatása. A következő ilyen rendezvényre, az **ISSN Központok Igazgatóinak 39. Ülésére** Törökországban, Isztambulban kerül sor – ideje: **2014. szeptember 15-19.**

Az **ISSN Közgyűlést**, amelyen főként stratégiai és költségvetési kérdésekről tárgyalnak a küldöttek, minden páros évben tartják Párizsban, az UNESCO székházban. Legközelebb, a szokásos áprilisi időpont helyett, később rendezik – az ISSN Nemzetközi Központ igazgatójának nyugdíjazása és a tender-nyertes új igazgató **2014.** március 1-jén esedékes kinevezése, illetve az ebből adódó szűk határidők miatt.

Nemrég szintén igazgatóváltás történt a francia központi katalógus, az ABES-CCNPS élén (új neve: Sudoc-PS), így emiatt az ABES-ISSN együttműködés ideiglenesen szünetel.

Az út kapcsán megoldandó feladatok:

Felkészülés az ISSN adatkészlet beviteléhez használt *Virtua kliens verzióváltására*:

Az új verzió terjesztését és telepítését megelőzően legalább fél évvel kértük jelezni a megváltozott technikai feltételeket a megfelelő operációs rendszer, processzor, memória és háttértároló igények tekintetében, hogy munkáállomásaink alkalmasságáról időben tájékozódhassunk és az áttérés előtt a felmerülő problémákat megoldhassuk.

Az ISSN Nemzetközi Központ számítástechnikai fejlesztéseinek eredményeként, várhatóan az **ISSN kérések kezelése**, azaz, a webes adatlap és a hozzá kapcsolódó adatbázis-építő alkalmazás is továbbfejlesztésre kerül. Az alkalmazást az ISSN Nemzetközi Központ a jövőben a Virtua katalogizáló klienst használó hálózati központok számára is felajánlja saját beérkező kéréseik kezelésére. Célul tűzzük ki az alkalmazás átvételét, lefordítását és adaptálását, munkafolyamatinkba integrálását.

Várható az is, hogy az ISSN Nemzetközi Központ felmérést kezdeményez a hálózati központok körében, a helyi munkakörülmények, munkafolyamatok, a központot befogadó intézmény szervezetével és munkafolyamataival való kapcsolatok, továbbá a feldolgozás részleteit érintő nemzeti szabványok és intézményi szabályzatok összehasonlító elemzése céljából – az ISSN Regiszter koherenciájának feltérképezése érdekében.

Hazahozott kiadványok, anyagok:

Kiállítási ismertető Románia Nemzeti Könyvtáráról: *National Library of Romania exhibition outline, September-November 2013.*;

Karikatúra-kiállítás Románia Nemzeti Könyvtárában: *Caricaturiști Români în colecțiile Bibliotecii Naționale a României*;

Fotókönyv Bukarest nevezetességeiről: *București 2013*;

Turisztikai ismertető Romániáról: *România – explore the Carpathian garden*;

ISSN prospektus, legfrissebb kiadás: *ISSN: the international identifier for serial resources*;

A kenyai nemzeti könyvtár időszaki lapja: *Kenal news : a newsletter of the Kenya National Library Service*, issue 13, February 2013.

Az ISSN Nemzetközi Központ hivatalos anyagait csak külön kérésre terjeszti papíron, postai úton – elérésük a hálózat tagjai számára a www.issn.org honlapról elérhető, felhasználónévvel és jelszóval védett, közösségi tárhelyen történik. Innen lehet letölteni az ülések munkaanyagait, az egyes nemzeti központok tevékenységi beszámolóit, az ülések jegyzőkönyvét és az üléseken hozott döntések összegzését.

Hasznosítási javaslatok:

– Az ISSN NK a tájékoztatásban hasznosítani tudná a következő brosúra magyar nyelvre fordított változatát: *PIE-J: The Presentation & Identification of E-Journals : a*

recommended practice of the National Information Standards Organization (published: March 2013)

A brosúra és további információk a munkacsoport honlapján:

<http://www.niso.org/workrooms/piej/>

A gyakorlati ajánlás teljes anyaga példákkal (67 old.) elérhető:

http://www.niso.org/apps/group_public/download.php/10368/rp-16-2013_pie-j.pdf

– Szintén hasznosítható, illetve a magyar nyelvű ISSN útmutatóba és az interneten elérhető egyéb ISSN-információk közé egyes bekezdéseit tekintve beilleszthető, a párizsi ISSN Nemzetközi Központ által összeállított, és a hálózatban hozott döntések nyomán többször frissített ISSN-ügyintézési útmutató, a „**Guidelines for requesting an ISSN through the ISSN International Centre website**” (*ISSN International Centre, update: 30 Juillet 2013*).

Elérése: http://www.issn.org/files/issn/demander_issn/ISSNguidelinesENG.pdf

Különösen az első pont alatti, az ISSN számadás feltételeit összegző bekezdés (1. *Terms and conditions for ISSN assignment by the ISSN International Centre*) adaptálása, beépítése szükséges, amelynek *a*), *d*) és *e*) pontjaira már eddigi munkánk során is többször hivatkoztunk.

Budapest,.....

.....
aláírás

.....
igazgató aláírása

Jóváhagyom:

dr. Szemerei Péter
mb. főigazgató